

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 151.

V Ljubljani, v sredo 7. julija 1886.

Letnik XIV.

Teorija in praksa.

Pod črto kažemo rusko politiko proti unitom in latinskim katoličanom. Naznanili smo trojni cilj ruske politike za časa Katarine II., t. j. verska, politična in narodnostna edinost. Rusi hočejo Poljake iznaroditi, nekteri trdijo, pravoslavje jim je sredstvo, a ne glavni namen; za sedaj bi bili Rusi zadovoljni s slovansko-katoliško cerkvijo. — Poljaki pa mešajo vero s politiko, iz tega dvojnega vzroka pa zatirajo Rusi katoliške Poljake. Drugi pa zopet pravijo: „Rusi spoštujejo vsako vero, vsako narodnost; Poljaki so vživali mnogo predprav in ruski državi (Polen-Kongress). Imeli so lastno vojno, imeli šole popolnoma domače, a Poljaki so nepopolnoma vstali, Rusi so prisiljeni strogo postopati s Poljaki. Zatiranje Poljakov se je začelo še le po prvi poljski vstaji l. 1830, še bolj pa po drugem obupnem vstanku leta 1863.

Tudi pišejo nekteri, Rusov ne sovraži ves narod, morda le peti del naroda, ti so: plemstvo, duhovščina in meščanstvo. Seljaki pa blagoslovljajo Ruse, ker so jih oprostili poljskega plemstva in so po Rusih postali svobodni; še več, kedar gospoda vstaja zoper Ruse, kmetje pomagajo Rusom loviti „pane“. Morda je to v Valhiniji, Podoliji, ki so izvirno ruski kraji, v pravem Poljskem baje tega ni. Vsem Slovanom „per eminentiam“ je mogočna Rusija zaščitnica, kajti ta je edina čisto slovanska država.

Tako smo navedli različna mnenja, kakor jih najdemo po časnikih. Ruska politika se po časopisih v zvezde kuje, pa tudi v dno zemlje potiska. Pisatelji so na raznih stališčih, in s tega hvalijo ali obsojajo rusko politiko. Kaj pa mi? Katoliki smo, pa smo tudi Slovani. Avstrija nam je domovina, „Slovanom (katoliškim in zapadnim) tako potrebna, da bi jo morali osnovati, ko bi je ne bilo“, so besede slavnega zgodovinarja Palackega. To je naše stališče, s kterega presojamo rusko politiko.

Dalje smo se pa iz zgodovine, pa tudi iz sedanjega življa vsaj toliko naučili, da ljudi sodimo po delih, a ne le po besedah. Djanje pa sodimo nekako po namenih, iz kterega se zgodi, ali se to godi iz blagih in etičnih razlogov, ali iz samopridnosti in sebičnosti. Ako pa taka politika ne doseže svojega

namena, pa nima nikoli dosti besedi, da psuje tistega, kteremu je kaj dobrega storila. Od Petra Velikega se Ruska vtika v zadeve zapadne Evrope. Nje politika je bila dobrohotna do Prusije in v nekakem oziru tudi do Avstrije. (Francoske vojske pod Napoleonom I., car Aleksander I. 1849, car Nikolaj). A Rusija je zatrla Poljsko in si je odprla pot v zapadno Evropo. Kar najbolj prekanjeni politikarji niso umeli, umela ali vsaj slutila je pravična vladarica Marija Terezija. Preko Poljske se pripravljala Rusija na velikanski boj med germanstvom in slovanstvom ali če raje hočete slišati drugo ime, med vzhodom in zapadom, med Evropo in Azijo. Ob „Zlatem Rogu“ bi Ruska rada razvila svojo zastavo; balkanske narode je podpirala v njih bojih zoper azijske barbabe in sovražnike krščanskega imena.

Kako se pa obnaša sedaj, ko se hočejo balkanski narodi postaviti na lastne noge? Rusija je silna moč, je največja država na svetu, nje politika je stalna, stoletja teži po istem cilju, in je tako rekoč podobna politiki starega Rima. Slabejšega podpira zoper močnejšega, da potem oba poniža, tako dela v Evropi, v nekdanjih rusko-poljskih, a tudi v pravih poljskih deželah, te politike se drži v Aziji med napolbarbarskimi narodi, ki so bili nekdanj strah v Evropi. Med mohamedani, povsod so Rusi prijatelji zatiranim; taka politika je silnejša, nego politika sile in meča. Rusija si je prisvojila zapadno kulturo, ž njo svojo moč ukrepila, in jo nosi nazaj v Azijo, v tiste kraje, ki so že pred tri tisoč leti v zgodovini sloveli, v dežele ob reki Sir-Daria in Amur-Daria, v negdanjo Baktriano in Sogdiano.

Kratkovidnost ali lakomno poželenje po tujem blagu je pa nji, kakor že omenjeno, odprlo pot v sredo Evrope in sedaj stoji pred pragom Nemčije in Avstro-Ogerske, tako, da je Bismarka začelo groza biti pred velikanom ob meji nemški. Čudno je le, s kako politiko mu hoče pot zapreti. Z zatiranjem poljske narodnosti! Ako bi to ne bilo žalostno samo na sebi, bilo bi silno smešno, in velikan ob Nevi gotovo si bo vedel izkoristiti to smešno nagajivost velicega, a v tej reči silno malega Bismarka.

Že slišimo, da Rus resno misli na zatiranje, ali vsaj na ponižanje Nemcev ob Baltičkem morji.

Svoje meje je začel zapirati nemškemu blagu, sploh ne misli več rediti in bogatiti dvomljivega prijatelja na meji z žulji podložnih. Ob kratkem: Ruska politika je hujša, kakor nje meč, nepremakljivo se drži svojega cilja. Ako se ji ne posreči prvi pot, umakne se, počaka pravega časa, posluhuje se pa tudi tega, kar se dandanes imenuje šesta vele-vlast. Že Katarina II. se je dala hvaliti od podkupljivih pisateljev; kadili so jo, in tako gost dim se je valil, da prav zaradi tega svet ni zapazil, kaj se godi na Ruskem, ta politika se še dandanes izvršuje. Rusov nikdo huje ne združuje, kakor če pové, kako oni doma grdo ravnaajo z podložniki, ki nočejo postati kar na vrat na nos Rusi, še manj pa razkolniki. — Ko so pred kakima dvema letoma bili pred sv. očetom Poljaki in Rusini in se je njih eden milo pritožil nad preganjanjem katolikov (unitov) na Ruskem, je bila ruska vlada silo razjarjena in je s svojim obnašanjem do imenovanega pokazala, da je resnično, kar je v Rimu govoril.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. julija.

Notranje dežele.

Na Češkem se je vendar jelo obema narodnostima z *jednako mero* meriti. Odkar je ljudstvo od lanskih izgrediv semkaj po deželi več ali manj razburjeno, ali si vsaj vlada misli, da je razburjeno, se nobena javna slovesnost več ne privoli, ktera ima količjak strogo naroden značaj. V Česki Lipi nameravala je ondašnja „Remeslnická beseda“ dne 11. julija v svojih prostorih praznovati svojo desetletnico. Vlada ji pa tega ni dovolila, češ, Nemci v Česki Lipi bi se vtegnili razžaljene čutiti. Nemški listi so to postopanje vlade kar od kraja silno odobraval, češ, tako je, le nikari ne pustite, da bi se hudobni Čehi pri nas v „nemškem“ mestu šopirili! Toda glejte, prej nego bi si bili mislili, se je tudi že listek zasukal. „Danes meni, jutri tebi“, mislili so si Čehi in molčali so. Vračilni dan se je pa med tem s počasnimi, a vendar varnimi koraki približeval. Nemško rokodelsko društvo v Pragi je nameravalo cesarju Jožefu na čast napraviti slavnost

LISTEK.

Trpljenje katoliške cerkve na Ruskem.

(Dalje.)

4. Zadnja zedinjena škofija se vniči.

Že 30 let je divjalo preganjanje zoper združeno unijo, ko je bil cesar Nikolaj 2. marca 1855 z naglo smrtjo poklican pred božjo sodbo. Njegov sin Aleksander je zasedel prestol. Mislili so, da bodo dosegli katoliki versko svobodo, ki jim je bila tako slovesno zagotovljena. Katoliškim Poljem, zgodovino njih preganja, bomo v prihodnjem poglavju obravnavali, je sijala nekaj časa zvezda zaupanja, ker je bil konkordat l. 1847 konečno razglašen. A vse je bilo le na videz. Aleksander II. je kmalo nastopil pot, po kteri je hodil njegov oče, in nesrečna Poljska vstaja l. 1863 je dala povod ruskim spreobračanjem.

Še je bila škofija v Chelmu, bila je pa v kraljestvu Poljskem a ne v rusinskih pokrajinah,

kterih škofije je namreč uničil ukaz l. 1839. Chelm, v sedanjem vladnem okraju Lublin, je imel 250.000 unitov, ki so bili med latinskimi katoliki istega števila raztreseni. Že Nikolaj I. je skušal, razdejati to zadnjo škofijo Rusinom, ker je zapovedal zidati v nji veliko razkolniških cerkv, dasiravno po vsi škofiji ni bilo razkolnika. Isto tako je zapovedal, da naj se vpeljejo „pravoslavni“ obredi po unitskih cerkvah. Leta 1841 je razglasil škof Žumborski iz Helma, ravnati se imajo po šegah razkolnikov. Pod njegovim naslednikom je prišlo semenišče popolnoma v ruske roke, da sposobnejši semeniški bogoslovci so bili poslani na ruska vseučilišča, da tam dovrše svoje študije na razkolniških vseučiliščih. Ob enem so se pripravljali, da uničijo bazilijance. Škof Kalinski, ki se je zoperstavljal vladinim ukazom, je bil prognan v Sibirijo. Leta 1867 je bil izdan ukaz, ki je prepovedal poljski jezik v cerkvi. 63 mašnikov, kteri se niso hotli udati, je moralo bežati ali pa so bili pregnani v Sibirijo, in namestili so jih z razkolniškimi popi, kterih so poklicali iz Galicije. Na viši miglej so vložili v pravem času do cara prošnjo, naj bi tudi

to zadnjo unitsko cerkev vzel v naročje pravoslavne edinosti.

Kaj pa, da so bili za to brž pripravljeni in l. 1874 je dobila oborožena oblast povelje, lep izrek na spominskem denarji, „v ljubezni združen“, tudi v Chelmu izpeljati. Razkolniški obrednik (Rituale) ima biti s silo vpeljan, in pri tem je prišlo po uradnem poročilu v 26 krajih do krvavih vstaj. Le nekaj teh strahovitih dogodeb naj opišem.

V malo mesto Pratulín, kamor pa spada več vasi, prišel je polkovnik Stein z vojniki. Zakaj, tako je vprašal občino pred cerkvijo zbrano, vpirate se cesarju? in zahteval je od ljudi, naj se razglasé za razkolnike. Ker so pa meščanje hrabro odgovorili, Boga je treba bolj vbogati, kakor ljudi, ukazal je poveljnik mahati med ljudi z puškinimi bati. Pri tem so se sprli, umorjena sta bila dva vojaka in jeden selak. Toraj ukaže polkovnik vojakom, naj odstopijo in naj začno streljati. Deset ljudi je bilo umorjenih in mnogo smrtno ranjenih. V drugem kraju je bilo 9 umorjenih; zopet v drugem kraju so upornike do vrata gnali v zamrznjeno jezero, in

ob odkritju njegovega spominka. Vlada je pa rekla: „Ne! Razmere in časi niso za take reči ugodne!“ Joj to Vam je javkanje po nemških listih o zopetnem zatiranju nemštva, o krivičnosti sedanje vlade, da niti cesarja Jožefa ne pusti proslavljati. Nemei so se vsled tega pritožili na c. kr. namestništvo, kjer se je pa pritožba tudi zavrgla. Na to so se poslednjo pot poskusili. Brzjavili so ministru Taaffeju: „Policijsko ravnateljstvo in c. kr. namestništvo nam prepovedujeta jutri proslavljati spomin cesarja Jožefa. Prosimo, da se te prepovedi razveljavijo.“ Kaj je Taaffe na to odgovoril, ne vemo.

Kedar liberalni Nemei v Avstriji kako nakano imajo, takrat si vselej kako slavnost na čast ranj-kemu *cesarju Jožefu* zmislijo, češ, on je tisti, ki je prodril led nestrpljivosti z izdajo svojega patenta o toleranciji leta 1781. Tega pa v svoji nedolžnosti (!) ne pomislijo, da od časa cesarskega patenta, pa do današnjega dne, družega nimajo, kakor da so postali sužnji židovskega časnikaarstva, katero se je takrat porodilo in rastle, dokler je dandanes do vrhunca prišlo ter sedaj zlasti brezverne liberalce vodi, kakor se židovstvu poljubi in kakor njemu samemu nese. Kako so pač ljudje kratkih misli! Da jih časniki, kakor „N. Fr. Pr.“ in tovariši za take slavnosti navdušujejo, je pač razumljivo. „N. Fr. Pr.“ dela in skrbi za svoj žep. Cesar Jožef kot avstrijski vladar ji je pa sam na sebi prav toliko mar, kakor tamkaj za morjem Mikado. Da, če bi hotli na tehtnico dejati ljubezen in sovraštvo, ki ga „N. Fr. Pr.“ s svojimi židi do Avstrije in njenih vladarjev sploh goji, bi skledica z ljubeznijo visoko gori v zraku obvisela zaradi prevelike teže sovraštva, katero bi drugo skledico prav na tla potegnili. Da se dandanes za cesarja Jožefa poganja, ni družega, kakor gola hinavščina pa nagajivost Taaffeju, in toraj tudi liberalnim Nemcem jako povoljna. Da to razumniki (!) uganjajo, no — čemu bi pa več razum imeli (?) kakor da vedó prav strupeno vladi nagajati, a da pohujšujejo rokodelske kroge ter jih zapeljujejo namesto delati jim in židom služiti, je že vendar malo preveč. Prav toraj, da vlada v Pragi „rokodelskemu društvu“ ni dovolila obhajati svečanosti odkritja spominka cesarja Jožefa. Kteri so cesarja Jožefa prav spoštovali, niso čakali do sedaj s spominki; a da jih sedaj brezumni prusjaški Nemei tako marljivo postavljajo, ni družega kakor ščuvanje ali zoper narodnosti, n. pr. v Celji in drugod, ali pa zoper vlado. Prav pravilno in potrebno je toraj, da se taka ščuvanja in nagajanja prepovedó. Naj bi se le vselej in povsod!

Včeraj smo med raznimi novicami omenjali tudi neke sramotilne demonstracije, ki se je Dunajskemu mestnemu odborniku Pfisterju v *Dunajskem mestnem odboru* zgodila. Pfister in žid Mayer sta si prišla navskriž in sta bila vsled tega, kakor že vemo, oba kaznovana, in sicer Pfister zaradi tega, ker je Mayerju nekaj čez čast rekel, Mayer pa, ker ga je vsled tega Pfister ovadil, da je Mayer pred tremi leti cesarja razžalil. Ko bi bil Pfister to koj takrat storil, ko je o zločini razžalenja Veličanstva zvedel, in zvedel je takoj, ker je Mayerja sam slišal, bi bila njegova ovadba imela značaj domoljubja, kajti mož bi bil s tem dokazal, da mu je na časti Avstrije in njenega vrhovnega poglavarja v resnici kaj ležee. Ker je pa Pfister tri leta o tem zločinu molčal, je s tem dokazal ravno nasprotno; dokazal je namreč, da se z židom Mayerjem v tem popolnoma zлага, kar je oni zoper spoštovanje do cesarja govoril in zaradi tega zasluži, da bi ga prav tako kaznovali, kakor se kaznujejo sovedniki pri drugih zločinih, ako taistih ne objavijo v pravem času ali jih prikrivati skušajo. Ovadba, ki jo je napravil, nikakor namreč ne izvira iz podaniške dolžnosti spoštovanja do presvitlega vladarja, pač iz golega maščevanja, češ, ker si ti mene v luknjo spravil, bom pa še jaz tebe! Tako postopanje pa je za poštenega človeka grdo in kazni vredno.

Velike goljufije, s kterimi so v novejšem času Reški židje z vpeljavo ruskega že očiščenega petrolja našo državo za več milijonov ociganili, jele

so se v neki lastni, jako zanimivi luči kazati. Sedaj se bo marsikaj pojasnilo, kar je bilo do sedaj še nekako v megli zavito. Znano je, kako se je avstrijska vlada branila carino na inostranski petrolej povišati, in bi bila rajši odstopila, kakor pa se s povišanjem carine Madjarom zamerila. Znano je dalje, da na ves tisti krik, ki so ga avstrijski časniki zagnali o velikih goljufijah, Madjari niti „bev“, niti „nev“ niso rekli. Marsikdo se je radovedno vprašal, kaj pa vendar vse to pomeni? Sedaj vemo, kajti prišlo je na dan. Reški židje so goljufali, madjarska vlada je za goljufije vedela in jih je še vedóč podpirala, ker so ji silno veliko nesle. Avstrija je imela pa enako zgubo. Reški goljufi so sami objavili, da jim je madjarska vlada dovolila ruski očiščeni petrolej na ime surovega petroleja uvaževati, če bo taisti vsaj le nekoliko zbržgan. S tem je madjarska vlada goljufijo pričela sebi na korist, Avstriji na škodo. Kajti če bi se bilo uvaževano olje smatralo za očiščeno olje, bi bilo plačevalo zdajneje višjo carino, od ktere bi pa Madjari ne bili več dobili, kakor 33%, vse drugo bi šlo v avstrijske blagajnice na podlagi sklenjenega dualizma. Pri surovem olji pa Madjari poleg svojih 33% tudi še od vsakega meterskega stota posebej uvoznino vlečejo v podobi nekeake užitnine ali porabnine in ta vsa njim ostane. Znaša pa od vsakega meterskega stota 6 gld. 50 kr. Vse to pa je goljufija in sedaj je marsikaj jasno, kar poprej še ni bilo. Zopet pa se je pokazalo, da je Avstrija še vedno na starem potu poštenja, in da tudi druge za poštenjake sebi primerne drži.

Vnanje države.

„Roma o morte“, je bil pred kacimi 20 leti bojni krik na *Laškem*. Od leta 1870 ga imajo, a preseda jim, pa jim še bode. Sedaj že odločni demokratje govoré za to, da naj se Rim papežu povrne, da bode potem Italija imela proste roke na znotraj in na zunaj. Ime „Fazarri“ je našim p. č. čitateljem kolikor toliko znan. Da Fazarri, star pajdaš in pomagač Garibaldiju, ne dela za papeštvo iz ljubezni do papeštva, lahko se razume. Ali on je previden, trezno misleč politik, poleg tega v resnici rodoljub, on gleda, kako Italija kljub nje zedinjenju propada. Fazarri se hoče spraviti s papežem, če se tudi Rim povrne sv. očetu. V večini so liberalci sila razjarjeni nad takimi izjavi, vendar nekaj jih je začelo stvar razmišljavati. Kteri pa so vzroki, da mora biti Rim glavno mesto Italije? O cerkvenih tukaj ne govorim; sovražniki sv. prestolu se ne dajo pregovoriti, govorimo le o dejanskih razlogih. O rimskih časih pod — Avgustom je bil pač Rim sedež cesarjev, a tisti časi, kje so? — Že ob času ljudskega preselovanja je bila deželna vlada ali v Ravini (grški eksarhat) ali v Paviji (glavno mesto Longobarskih kraljev). Novi krščanski Rim so papeži osnovali tako, kakor so ga potrebovali, za liberalno Italijo tam ni prostora. — Le mislimo, papež, poglavar vsega krščanstva, pa laški kralj, oba v enem mestu. To bi bila politična stran. Poglejmo si pa naravno lego. — Rim je v sredi nezdruge rimske okolice — campagna di Roma — nima obrtnije, ni kupčijsko mesto, niti se ne križajo tam železnice, kakor n. pr. na gorenjem Laškem. In ob časi vojske. Ali se more Rim braniti, kedar je sovražnik v Zgornji Italiji, ali kedar se izkrea v Ostiji ali v Ankoni. Laško je po naravi, po zgodovini ločeno v gorenjo, srednjo in spodnjo Italijo, in vsi poskusi Rim postaviti za središče, so brezuspešni. Na gorenjem Laškem prevaguje državno zedinjenje centralizovanje s središčem v Milanu, a Spodnja Italija ni vstranjena za centralizacijo. Neapolj in Sicilija sicer nekaj časa pod enim poglavarjem, sta bila vendar administrativno ločena. Toraj lahko rečemo, kar je narava ločila, človek ne more stalno združiti, posebno pa že takrat ne, ako je dežela na tak način zedinjena, kakor Italija.

Absolutno vladane države, o kateri je bilo ob smrti kralja Ludovika govorjenje, si je ranjki

kralj v resnici iskal, oziroma iskati dal. Dr. Loehr, sedaj arhivni načelnik v Monakovem, objavil je v „Allg. Ztg.“, da je že leta 1873 poltetrty mesec na kraljevo povelje popotoval po kanarskih in grških otokih in dve leti kasneje, leta 1875, poltretji mesec po otoku Kreta, Cipru in po poluotoku Krim, da bi tñ ali tam našel kak primeren prostor, kamor bi se bil kralj Ludovik rad naselil, da bi si bil popolnoma absolutno vlado vstanovil. Vprašal je tudi, če bi ondašnje gosposke kralju Ludoviku za ves čas njegovega življenja dovolile popolnoma ali pa že vsaj polovično suvereniteto, toda tudi tega mož ni mogel nikjer dobiti. Domu vrnivši se, je imel mnogo opraviti, preden je kralja prepričal, da na celem olikanem svetu nikjer ni prostora, kjer bi si ljudje absolutističnega ptujega vladarja želeli in naj bi bil taisti še tako dober. Kralj Ludovik je sprevidel, da če je tako, pač ni mogoče in je misel na izselitev opustil. Ni pa res, pravijo, da bi bil mislil Bavarsko za kako drugo deželo zamenjati. Mi pa mislimo, da vsega svet ne bo nikoli popolno vedel ter da so taka in enaka ugibanja prazno delo, edino le — da se prazni časnikarski papir napolni. In vendar vsi časniki to pretresavajo znabiti že 10. in 13. — brez vsega družega prida.

Kdor v najnovejšem času francosko politiko in postopanje ondašnje državne vlade s pravega mesta opazuje, da namreč krivice opazi, ktere se v Parizu, kakor tudi drugod v javnem življenji silno množé, nam bode izvestno pritrdil, da se *Francoska* prav z naglično hitrostjo revoluciji bliža. Kjer se je kedaj v državi pravica na ljubo samovolji nekterih zatirati jela, povsod ondi bruhnila je nevolja zatiranega ljudstva v plamenu divje revolucije na površje. V Parizu so jeli vladi neljube osebe kar od kraja zapirati. Na tisoče jih zdihuje po ječah, ne da bi vedeli, s čim so se pregrešili in vsak tak se čez nekaj tednov spusti, ne da bi ga bili pred sodnika postavili ter obsodili ali kot nedolžnega oprostili. Vsa ta samovolja izhaja edino le od policijske nezmožnosti. Izgovarjajo in opravičujejo se s tem, da so to sami monarhisti, toraj državi nevarni ljudje, ktere zapirajo in pomanjkanje sodnikov je pa vzrok, da ne morejo vsakega pred sodnijo postaviti, temveč mora redarstvo samo to delo oskrbovati, da po svoji previdnosti ljudi zapira, ki se mu nevarni zdé. Kdo pa je vzrok, da jim sodnikov manjka? Čemu pa so jih predlanskim kar 600 h krati odstavili? Sedaj se jim to vtepa, pa se jim bo še huje, če bodo tako dalje postopali. Vsaka reč le nekaj časa traja in tudi krivice sedanjih republikancev na krmilu bo kmalo konec, morda preje, kakor bi si to mislili vtegnili; a kaj potem? Naj bi Francozje na leto 1792 nikar ne pozabili!

Kako *Gladstone misli o verski šoli*, razvidno je najbolj iz njegovega govora, ki ga je nedavno svojim volilcem v Glasgowu napravil. Gladstone je rekel: „Vprašam Vas, ki ste vendar pametni možje, zakaj bi obdolževali katoliške Irce, da so nestrpljivi? Če stvar v pravi luči pogledamo, bi k večjemu le dva navidezna vzroka našli. Prvi bi bil, ker so Irce prijatelji verske šole. Ali je pa verska šola nevarna? Če jo država dobro nadzoruje (to velja le za Angleže, kjer država ni katoliška), nikakor ne! Nevarna bi bila verska šola še le tedaj, ako bi jo drugim usiljevati skušali. To pa ni niti dovoljeno niti postavno. Kolikor sem se sam prepričal, se na Irskem v obče ni bati, da bi Irce svojo versko šolo drugim vsiljevali. K večjemu bi se morda le na severnem kraju dežele s časoma kako preganjanje protestantov izcimiti vtegnilo, kjer se ga pa tudi ni bati, kajti ravno ondi je protestantski živelj toliko močan, da se bo v slučaju napada sam braniti mogel. Sicer pa res ne vem, zakaj da bi protestante preganjali. Irska ni edina katoliška dežela na svetu. Belgija, Francoska, Laška in Avstrija so odlične katoliške dežele, in vendar se nikjer ne čuje, da bi se protestantje preganjali! Vrh tega so pa poprej navedene države popolnoma neodvisne in so katoliki v tolikošnji večini, da bi protestante kar podavili lahko

ukazali so jim pri 16 stopinj mraza sneg iz ceste v grabna in zopet nazaj na cesto metati, dokler da se niso sesedli; po cele ure so jih silili stati ob ledeno-mrzlem vetru na prostem brez pokrivala. Kozaški bič je bil povsod sredstvo za preobračenje, le malokdaj je zadostilo, kakor je po postavi dopuščeno, 50 udarcev za možé, po 25 za žené in po 5 za otroke. Na ta način so spreobrili 241 župnij, 187 mašnikov in 241.000 unitov. Zastonj je Pij IX. povzdigoval glas za uboge unite, ki so bili brez obrambe; njegove prošnje, njegove resne besede in žuganje s kaznijo božjo, niso kaj izdale v Sankt-Petersburgu.

Izdajavec, škofovski administrator Popiel, je škofijo popolnoma pokopal, ker je preponižno prosil cesarja, naj tudi to škofijo ima kakti zedinjeno s pravoslavno. Kaj pa, da so to prošnje milostno vslišali, in Popiel se je podviral v pastirskem listu, ki je poln kosmatih laži, naznaniti ta veseli prigodek, da v prihodnje ne bode on, niti njemu izročene ovce, v nasprotji z določili najvišjega vladarja. Tako je bila skoraj po stoletnem boji vničena

unitska cerkev, od l. 1773—1874 rusinska cerkev na Ruskem.

Nad 8 milijonov unitov je ruska batina iztrgala katoliški cerkvi — vsaj uradno, kajti še sedaj jih je na tisoče, ki so brez mašnikov in cerkve zvesti ostali katoliški cerkvi. Plačajo popu denar za krst in cerkev, a v njegovo službo božjo ne gredó in otroke krstijo sami. Kedar neha sila, bodo se kar trumoma povrnil k uniji.

Ob začetku tega leta je prinesel vladni list, „Dnewnik Warscavski“, ojster članek, ki sijajno dokazuje, kako malo se je srca ljudstva prijela posiljena ločitev. Navaja se kakti „redka prikazen“, da bi kak zedinjen Rusin spoved opravil v razkolniški cerkvi, ali k obhajilu šel, ali otroka dal krstiti. Ker so katoliški duhovni zeló delavni, posebno menihi v Lublinu in Censtahovi, se zmirom primeri, da se Rusini povračajo in svete zakramente sprejemajo v katoliških cerkvah, sami pokopujejo mrtve in se ne vdeležé razkolniške službe božje. Vladni spisi imajo cele škrinje takih pritožeb. Kazni do 10 rubljev za sprejemanje svetih zakramentov druge,

kakor pri razkolniškem duhovnu in za odtegotvanje razkolniški službi, ne izdajo dovolj pri tako trdovratnem ljudstvu, t. j. tako stanovitnem v veri, in vlada bode mogla poslužiti se pripomočkov bolj strogih. Samo v guberniji Siedlički je vladi znanih 5000 slučajev, ko zakonov ni sklepal razkolniški pop, marveč katoliški duhoven.

Vladni list potem nasvetuje „zdatnih pripomočkov“, ki bodo konečno razkolništvu pripomogli do zmage: 1. Zatarejo naj se samostani v Lublinu in Censtahovem in katoliško svečeništvo naj se strogo nadčeva. 2. Fanatični kmetje, ki so vzrok, da se cele občine nevedoma vstavljajo, naj se poženo v sredo ruske dežele z družino vred v stalno naselevitev. Ako se Nemčija ni branila poslati v prognanstvo 30.000 mirnih ljudi, ker se je to nji koristno videlo, zakaj bi mi tako oprezovali, ko gré za to, pregnati na korist državi kakih 40 ducatov vstašev, ki zapeljujejo prebivalstvo dveh gubernij. Ako bi se ne hotli poprijeti takih vredeb, bi se lahko reklo, da nimamo poguma, nepriležno pohišno orodje v domači hiši drugam postaviti. (Dalje prih.)

in vendar nihče ne misli na to. Tudi pri Ireih se ni bati preganjanja protestantov, sicer bi si ne bili vedno le takih zaupnih mož za svoje zastopnike volili, ki so bili razven O' Connella vse skozi protestantje a narodnjaki. In sedanji njihov načelnik Parnell, kaj je ta družega nego protestant, in vendar mu vse zaupa. Opiraje se na to, še enkrat rečem, da Ircem krivico dela, kdor jim versko nestrpljivost podtika in jih kot nemirneže sumniči. V dveh stoletjih so Irci po svoji zgodovini dokazali, da sami nikogar ne napadajo, če jih drugi pri miru pusté.

Izvirni dopisi.

Iz Leskovca, 5. julija. Dragi „Slovenec!“ Pri- nesel si nam letošnje leto veliko lepih in ganljivih dopisov skoraj iz vseh onih krajev, kjer se je delil zakrament sv. birme, ter si nam opisoval, kako navdušeno sprejema naše slovensko, verno ljudstvo svojega višjega pastirja in ob enem slikal višjega vladiko, kako milo, ljubeznjivo in očetovsko on svoje ovce k sebi kliče, jim deli sv. zakrament in hrano božje besede k dosegu svojega poklica — večnega življenja.

Tudi našo Leskovško faro došla je v dan 28. junija ta redka, a velika sreča. Z dopisom sem malo zaostal, misleč, da prime za pero spretnjša roka, kateri so dogodki te svečanosti natančneje znani; a če tudi „post festum“, boljše kakor nikdar. V nedeljo 27. m. m. opravljena je bila naša fara prav slovesno, pričakujoč premil. knezo-škofa. Mlaji so bili razpostavljeni, zastave so vihrale iz raznih hiš in poslopij. Pod holmom postavljen je bil slavo- lok v sprejem mil. knezo-škofa s prav primernim napisom: „Pozdravljen, premili naš višji pastir, Prinašaš veselje in dušni nam mir.“ Vernega ljudstva zbralo se je bilo veliko, ter je težko pričako- valo visokega prihoda. Tudi šolska mladina bila se je zbrala, da bi bil sprejem kolikor moč slavnější. Ali nebo se je stemnilo, pričelo je grometi in dež je lil, kakor bi se bile vse zatvornice odprle. A vkljub slabemu vremenu pričakovalo je še gosp. knezo-škofa toliko ljudstva, da je bil prav dostojno sprejet. Po šesti uri zapojó zvonovi in pok možnarjev nam naznani škofovski prihod. Prva kočija pridrdá ter izstopita gg. župan in podžupan, ktera sta vladiko spremljevala iz Krškega v Leskovec. Precej za njim pa škofovska kočija, iz ktere stopijo premil. knezo-škof, smehljajoč se polno radosti nasprot svojim ovčicam. Ta ljubeznjiv prizor škofovski, očaral je vse, in z veselim strahom hiteli smo za višjem pastirjem in duhovščino po sv. blagoslov v božji hram. Po prejemu sv. blagoslova in opravljeni molitvi, podajo se premilostljivi v okinčano dekanjsko hišo, nad ktero se je bral kronograf obdan s škofovskimi insignij: „Celsissimus princeps Jacobus — Visitat oves suas gaudentes.“

Premilostljivemu se sedaj pokloni župan, njegov namestnik in učiteljstvo. Učiteljstvu so premilostljivi razlagali vzvišen pa težaven poklic, rekoč: „Dolžnost učiteljeva ni samo mladost podučevati, ampak najvišja naloga šole je, jo krščansko odgojevati.“ Kratki, a za nas najvišji nauk je vsakemu v srce segel.

Ljudstvo pa le še čaka, kajti nebo se je malo potolažilo, in vršiti se ima še večerna svečanost. Ko ura 9 odbije, prihité Krški in domači pevci in zapojó milemu knezu podoknico. Prižgali so se lampijoni in prav vojaški korakajo svetilci s pevci pod farovška okna. Tù se zapoje lepa kantata, ktero je sestavil č. g. Anton Dolinar, in vglasbil blag. g. Anton Nedvéd ter jo poklonil Leskovškim faranom o priliki škofovskega prihoda. Domača duhovščina je poklonila omenjeno kantato, prav lično vezano, milostljivemu, ktero so z veseljem sprejeli. Da se je izborna pelo, ne bodem tù razpravljati, ker so Krški pevci domá in zunaj doma predobro znani. Pozneje so k pevcem prišli tudi knezo-škof ter pevce očitno pohvalili.

Drugi dan vršilo se je navadno duhovno opravilo in sv. birma. Birmancev je bilo okoli 900, ktere je častita duhovščina prav vestno že več mesecev poprej pripravljala za ta sv. zakrament.

Po dokončani škofovski maši stopijo mil. knez na leco, raz ktere so ljudstvo prav srčno pozdravili ter mu v daljnem govoru pokladali na srce, voljno prenašati reve in nadloge na tem svetu, kakor jih je prenašala blažena Marija Devica Sedem žalosti, kateri je ta cerkev posvečena.

Po dokončanih svetih obredih in cerkveni vizitaciji podali so se mili knez v spremstvu častite duhovščine v duhovnijo okrepčavat se po truda- polnem delu.

Duhovščine se ni prav veliko vdeležilo, ker je bil ravno dan med nedeljo in praznikom sv. Petra in Pavla.

Popoludne odpeljali so se premilostljivi od nas na Rako. Leskovčani pa smo ginjeni za njimi gledali, ker le prehitro so nam minuli trenutki srčnega veselja.

Od Pohorja, 5. julija. (O volitvah na Ogerskem.) Nikarte se, gospod vrednik, čuditi temu zaglavku! Saj sem o svojem času že večkrat pisal o razmerah pri naših sosedih pod krono sv. Štefana. Kaj pa je bilo danes? Ni li praznik blagovestnikov slovanskih? Sveta brata, Ciril in Metodij, ta dva sta po krajih onkraj Mure začela tje poklicana obdelovati polje omike, razširati krščansko kulturo, pravo kulturo. Toraj pač ni čudež, če se je dopisnik danes spomnil krvnih bratov na Ogerskem.

Tam se ljudstvo sedaj pripravlja za volitveni boj, ker so jim „krajinski“ zbor pred nekaterimi dnevi razpustili. Triletna dōba, za ktero so poslanci vsled prejšnje postave zastopali volilce, je namreč potekla. Letos izbrani zastopniki bodo na podlagi nove postave v Budapešti za „blagor“ naroda skrbeli skoz pet let.

Volilno pravico ima ondi vsaki posestnik, če le plačuje „porcije“ vsaj 10 gld. Da li je nova volilna postava to številko znižala, ne spominjam se, pa to znam, da v prihodnje ne bode smel na volišče priti, oziroma glasovati nikdo, ako je še s „porcijo“, t. j. dačo na dolgu.

Pametna agitacija je med prebivalstvom silno težavna, vzlasti, kjer je ljudstvo politično nezrelo. Kdor še ni bil priča frajmavarskemu „kortešovanju“ tamošnjemu, ta si volilnega gibanja pač ne more prav predstavljati. Pisatelj teh vrstic je enkrat imel priložnost na lastne oči gledati, kako se je kočija za kočijo z zastavami okinčana pomikala po vesnicah, kjer so „korteši“ možkega in ženskega spola ubogo ljudstvo zdelovali. Bilo je to med Slovenci „Prekmurci“, kakor jim pravi Štajarski mejaš.

Ako si več pijače plačal, boljše si imel upanje do „srečnega“ vspeha. Ko sem z nekim veljavnim občanom po naključji prišel po poti do krēme, je iz iste prihitel neki vinski bratec, misleč, da tudi midva agitujeva, je mojemu tovarišu, ki ga je poznal, stavil predlog, da naj nekaj „plača“, bodo pa pivci glasovali za „ablegata“, ktere ga bo plačevalec priporočal. Ponudba je seveda bila odbita. Za korteše, ki še do te krēme niso imeli časa priti, so toraj tudi tù bila primerna tla.

Za nocoj moram odložiti pero. Samo to še naj pristavim, da so pred nekaterimi leti sklenili posebno postavo, ki kortešem obeta kazni, ako bodo s pijačo kupovali glasove. Pri zadnjih volitvah je sicer marsikdo že okusil nasledke, ali — kaj za to! Iz tega si pa človek tudi že nekoliko lahko razlaga izgrede pri volitvah na Ogerskem.

Od Pirešice, 5. julija. (Nepričakovan grob.) Če se iz Celja voziš v Žalec, opaziš proti severni strani doline 574 metrov nad gladino morso vzvišeni hrib s prijazno cerkvico sv. Kunigundi posvečeno, to je podružnica farne cerkve sv. Jakoba v Galiciji, a ta je od vseh strani skrita in stoji na podnožji (343 m) drugega gričevja.

V holmeih po okrožji farne cerkve — ime obširne občine politične je: Velika Pirešica — kopljejo žvepleno rudo. Kogar bi to posebič zanimalo, za- more znanstveno opisano najti v letniku 1880 (str. 38, 39, 44, 45) knjige: „Mittheilungen des naturwissenschaftlichen Vereines für Steiermark“.

V soboto, dne 12. junija, se je vdrlo nekoliko sveta in je v jami zasulo tri delavce. Eden izmed njih je zapustil vdovo in štiri male otroke, drugi vdovo z detetom.

Tovariši so poskusili odkopati, ali ker se je vedno več zemlje poniževalo, so delo morali vstaviti in čakati na vgodnejše razmere, ker na rešitev po- nesrečencev itak ni bilo več misliti.

Domače novice.

(Častiti gospodje novomašniki Ljubljanske ško- fije) leta 1886 so sledeči: Iz IV. leta Janez Kačar v Ljubljani v trnovski cerkvi 25. julija; Franjo

Šuštaršič v frančiškanski cerkvi v Ljubljani 8. avgusta; Janez Zupančič 25. julija na Toplicah. — Iz III. leta: Janez Hromec v Kamniku 1. av- gusta; Janez Lesar v Ribnici 8. avgusta; Janez Oblak v Mavčičah 8. avgusta; Leopold Picigas v kapiteljski cerkvi v Novem mestu 25. julija; Franjo Vrhovšek v Leskovcu 25. julija, in Franjo Za- krajšek 8. avgusta na Blokah.

(V odbor), ki bo imel nalogo skrbeti za pre- peljavo Kopitarjevih kosti iz Dunaja v Ljubljano, iz- voljeni so bili v sinočnej seji mestnega odbora gg.: podžupan Petričič, profesor Tomo Zupan in ce- sarski svetnik Murnik.

(Vabilo.) Slavnostni odbor za odkritje spominske plošče na rojstni hiši dr. Jakoba Zupana na Prevo- jih pri Brdu vabi s tem narodna društva in vse slovenske rodoljube, da se udeležé mnogobrojno slav- nosti, ki se ima vršiti v nedeljo 11. julija 1886 s sledečim vsporedom: 1. Sprejme in pozdravi se pi- sateljsko društvo in drugi gostji na cesti na Prevo- jih ob 4. uri popoludne. — 2. Slavnostni govor pri rojstni hiši Slavljence, govori g. ravnatelj Fr. Wies- thaler. — 3. Odkritje plošče. — 4. Zbor: S. Jen- kova molitev, poje Kamniško perversko društvo „Lira“. Potem pa je prosta zabava na vrta „Švarceljeve“ gostilne, kjer bode svirala Domžalska godba in pela Kamniška „Lira“ več pesmi. — Slavnost se vrši tudi pri menjugodnem vremenu. — Gg. društveniki vabljeni so k vdeležbi z obitelji vred. Odpeljejo se točno ob 12. uri od sv. Krištofa. Vožnja iz Ljubljane v Prevoje in nazaj stane za osobo 40 kr.

(Kranjska eskoptna banka v likvidaciji) bode s 16. julijem jela izplačevati po 12½% svojim upnikom.

(Umrl je) sinoči na sv. Petra cesti mesar in posestnik g. Anton Porenta, ker se mu je kri vdrla. Pogreb bode jutri, v četrtek, popoludne ob 6. uri, in se ga bo „Sokol“ z zastavo in vencem „en corpore“ vdeležil.

(Mihatovo hišo) na sv. Petra cesti kupil je na javni dražbi mesar in mestni odbornik, g. Poči- valnik, za 10.790 goldinarjev. Cenjena je bila 12.000 gld. Novi gospodar bo znano „Mihatovo gostilno“ zopet odprl.

(Tivoli, kolizej) in sosednje parcele, ki se bodo v teku časa po sklepu kranjskega deželnega zbora iz Šišenske prevzele v Ljubljansko mestno občino, so v najnovejšem času predmet hude borbe med obema občinskima zastopoma. Občina Šiška zahte- vala je s prva za nje odškodnine 10.000 goldinarjev, ktero je pozneje na 7000 goldinarjev znižala. Ko je bilo sinoči v mestnem zboru o tem govorjenje, rekel je gosp. dr. Tavčar, ki je o tem predmetu sporočal, da je za odškodnino 4000 goldinarjev čez in čez zadosti, ktere naj Ljubljana Šiški ponudi. V 14 dneh naj se toraj Šišenci izjavijo, ali ponudbo sprejmo ali ne. Odborniku g. Hribarju se pa še 4000 goldinarjev preveč zdi, kajti občina Šišenska se znebi z oddajo teh parcel le sitnosti in stroškov. Dr. Bleiweis-Trsteniški je tudi za to, da bi bilo 4000 gld. vseskozi zadosti. Govorila sta tudi še odbornika gg. Pakič in Gogola ter se je ko- nečno določilo pri 4000 gld. odškodnine ostati.

(C. k. glavno ravnateljstvo za tabačno režijo) na Dunaji naznanja, da proda blizo šest sto meter- skih centov velikih in okoli dve sto meterskih cen- tov malih, od zavojev ameriških tabačnih listov ostalih govejih kož po konkurenčnem potu onemu, ki največ ponudi. Pismene zapečatené ponudbe z 10% varščine naj se dpošljejo najdalje do 22. t. m. omenjenemu ravnateljstvu. Natančnejše naznanilo je vsakemu na vpogled pri c. k. tabačni tovarni v Ljubljani, kjer se tudi lahko ogleda blago.

(C. kr. oskrbovalno založništvo v Ljubljani) na- znanja, da se bode dne 19. in 20. t. m. dajalo v zakup zalaganje c. kr. vojne z naslednjimi potreb- ščinami: oves, seno, slama, trd les, premog in žota. Natančnejši pogoji izvedó se tudi pri tukajšnji trgovinski in obrtni zbornici.

(Šest let v hudo ječo) dobil je 5. t. m. pred porotno sodnijo Ljubljansko 28letni Lorenc Weit zaradi hudodelstva hudega telesnega poškodovanja. Dne 18. oktobra m. l. stepla sta se s kmetskim fantom Alojzijem Drinovcem in ga je Weit tako zdelal, da mu je desno oko popolnoma pokvaril, in tudi na levem mu je vid zdatno shujšal.

(Razpisane) so za bodoče šolsko leto na Ljub- ljanskih mestnih šolah sledeče službe: a) na drugi mestni deški šoli služba učiteljeva; b) na mestni dekliški šoli služba tretje, četrte in pete učiteljice. Plače je 600 goldinarjev za vsako imenovanih mest

in pa pravico bo imel dotični na postavne službene doklade. Prošnje po službenem potu c. k. mestnemu šolskemu svetu do 15. avgusta.

(„Slovensko pevsko društvo“) s sedanjim sedežem v Ptui, je dobilo spet novega ustanovnika. Gosp. dr. Franc Firbas, c. kr. bilježnik v Brežicah, je pristopil z zneskom 25 gold. Slava mu! — Nekteri č. gg. poverjeniki so že začeli doneske in poročila pošiljati. Naj bi to drugi posnemali, ki so še zaostali. Programi pridejo v kratkem, ker je 15. avg. že blizo.

(Mrličev za kolero) je v Trstu vedno več. V nedeljo je umrla hišnikova žena Katarina Tinta. Znamenito je to, da se je njen zdravnik ob njeni smrti izrazil, da ni umrla za kolero, sodnijska komisija pa, ki jo je po smrti pregledala, našla je, da jo je prava azijska kolera umorila.

(Zalaganje c. k. vojne.) Na prošnjo več obrtnih zadrug, naj bi vojno upraviteljstvo pri oddaji zalaganj vojne z obleko in drugimi potrebščinami se po možnosti oziralo na obrt, je nj. ekselencija gospod državni vojni minister izjavil, da hoče po možnosti ustreči tej želji. Dotični razpisi o zalaganji naznanjali se bodo trgovskim in obrtnim zbornicam, ktere bodo rade dajale podrobnejša pojasnila.

(Vrboreja.) Zadnje poročilo c. k. glavnega nadzorstva avstrijskih železnic omenja, da so se nasadi vrb skoro ob vseh avstrijskih železnicah v poslednjih letih dobro obnesli in da je bilo obilo šibovja sposobnega za porabo pri pletenji košarn. Mi toraj opozarjamo vse one, ki se bavijo s pletenjem košarn na te bogate nasade; posebno obili pa so še nasadi ob južni in Rudolfovi železnici.

(Iz poštne hranilnice.) Pred seboj imamo ravnokar razpošiljano okrožnico imenovanega zavoda. Na prvi strani priobčuje cesarjevo pismo, s katerim se gospod Olivier marquis de Bacquehem imenuje ministrom za trgovino; drugo pismo naznanja umirovljenje gosp. barona Pusswalda in ob enem odlikovanje istega z velikim križem reda Fran-Josipovega. — Na sledečji strani je naredba, ki določuje, da se „pooblastila za nedoločen čas“ ne smejo več rabiti. S takim pooblastilom je dozda vložnik zamogel komur si bode dal pravico, da je v imenu vložnika dobil denar na pošti, pooblastiti je pa zamogel na določen in tudi na nedoločen čas; prvi način še toraj za naprej ostane v veljavi, a drugi več ne. — Ker se je že pripetilo, da so vlagajoče stranke izpravljale takozvane vsprejemne liste (tiskovina s štev. 37 c), a da se to več ne bode moglo goditi, je uradnikom prepovedano, tako korigovane listine vzprejemati, isto velja gledé tiskovin razčesanih in zamazanih. — Knjiga z naukom za uradovanje po nabiralnicah bo se znova izdala; poštni služniki jo dobivajo za 20 kr., ostali naročniki pa po 50 kr. — Kar se tiče prometa, to se je do konca mesca junija vložilo 7.572.824krat v skupnem znesku 567.953.624 gl., izplačalo pa 2.108.143krat za 533.163.624 gl. Od tega pride na Štajarsko 14.714 vlog za 1.708.548 gl. in 3.283 izplačil za 834.590 gl.; na Koroškem se je 3.864krat vložilo skupnih 396.451 gl., a vrnilo 790krat za 157.991 gl.; na Kranjskem bilo je 3.028 vlog s 383.261 gl. pa 565 vračil s 68.958 gl.; v Primorji vplačali so 4.564krat za 784.447 gl., a izvzeli 2.239krat skupno 776.044 gl. — „Vložnih knjižic“ so pretečenega mesca izdali 8.182, izplačali pa 4.601; prvih odpade za Štajarsko 604, drugih 205; za Koroško onih 131, teh 94; za Kranjsko 89 izdanih in 79 izplačanih; za Primorje 256, oziroma 118. Skupno število od 12. jan. 1883 izdanih knjižic je 742.871, a vrnjenih 222.357. — „Knjižčekovnic“ izdali so 9.767, na mesec junij pride 292; izplačali so jih 748, v rečenem mesecu 54. — „Rentnih knjižic“ je v prometu 8.310 v vrednosti 4.817.100 gl., za ktere urad varuje dotične listine. — Državnih papirjev je zavod nakupil in vložnikom odposlal za 4.074.050 gl. — Od 1. julija so pravico izplačevati do 20 gl. „kratkim potom“ dobile sledeče nabiralnice: Bleiberg, Dobrija-ves, Kotarče, Goštanj, Sokovo, Hodišče, Motnica, Poreče, Štabenj, (vse na Koroškem); na Štajarskem: Jursinci, Dobrna, Poljičane; na Kranjskem: Stara-Loka, Dobrova, Žleszniki, Kranjska-gora, Lesce, Zgornji Logatec, sv. Vid Vipavski, Senožeče, Kamna gorica, Cirknica; v Primorji: Castelnovo, Chiarbola superiore, Farra, Mariano, Poreč, Piran, Rabaz, Romans, sv. Ivan pri Trstu, Tolmin, Voloska. — Izmed knjižic, ki so junija prišle v zgubo, je samo ena slovenska, in sicer v Celovcu s štev. 8623.

Telegrami.

Trst, 5. julija. Dve osebi, katerih ena je včeraj, druga pa danes zbolela, ste že obe umrli za kolero. Danes je zbolela še druga oseba, in jo imajo zdravniki v rokah.

Monakovo, 6. julija. Princ vladar odpovedi ministrov ni sprejel; temveč je izrekel željo, da naj kabinet le še na dalje v službi ostane, ker ima povsem njegovo zaupanje.

Pariz, 7. julija. V Neuilly je bila v zverinjaku zvečer predstava in so divje zveri slavnega ukročevalca Bibela skoraj raztrgale. Ubežal jim je s 17. ranami, vendar je upanje, da se pozdravi.

London, 7. julija. Dosedaj je voljenih 204 konservativcev, 44 liberalcev, 98 Gladstonejevih pristašev in 41 Parnellovcev.

Dublin, 6. julija. Ob polunoci napadla je tolpa sodrge prostore konservativnega delavskega društva in je skušala duri vlomiti. Delavci so streljali na napadnike in so 1 vbili, 36 so jih pa ranili.

Umrli so:

2. julija. Urša Makove, delavka, 18 let, Opekarska cesta št. 29, jetika. — Urša Žagar, mizarjeva žena, 47 let, Kolesijske ulice št. 3, srčni mrtvoud.

3. julija. Alojzij Erjavec, delavčev sin, 25 let, Rožne ulice št. 33, božjast. — Karol Železnik, dijak, 18 let, umrl je potoma in Ljubljano med vožnjo blizo Borovnice vsled katarja v črevesu. — Rudolf Bajda, delavčev sin, 5 let, Poljanska cesta št. 18, ošpice. — Jovana Brilmajer, oskrbnica, 58 let, Kravja dolina št. 11, Metrocerebruma.

4. julija. Matija Puhar, delavec, 53 let, Ulice na Grad št. 12, otrpnenje pljuč. — Alojzij Goršič, črevljarski sin, 8 let, sv. Florjana ulice št. 12, davica.

6. julija. Franc Anton Straneer, pismonoša sin, 11 let, Dunajska cesta št. 35, ošpice.

V bolnišnici:

1. julija. Franc Anžek, dninar, 53 let, Pyaemie. 2. julija. Franc Tome, delavec, 42 let, jetika. — Janez Urankar, dninar, 43 let, vsled prizadeti opekljini.

Tuji.

4. julija.

Pri **Matiču**: Wenger, Novak, Just, Löwy in Niklas, trgovci, z Dunaja. — Karl Scholz, podobar, z Dunaja. — G. Richter, c. k. stotnik, s soprogo, iz Karlovea. — Franc Donner, c. k. uradnik, iz Rudolfovega. — Pollak in Ahačič, tovarnarja, iz Tržiča. — Edvard pl. Bon, c. k. polkovnik v pokoj, iz Trsta. — B. Kapretto, zasebnik, iz Trsta. — Gorup, zasebnik, iz Reke. — Dr. Jožef Fraidl, c. k. sodn. pristav, iz Vrhnike.

Pri **Stonu**: Robert Dorenheimer, trgovec, iz Frankfurta. — Max Maletz, potovalec, iz Gradca. — W. pl. Dorothea, pravnik, iz Zagreba. — Karl pl. Tašek, c. k. stotnik, iz Celovea. — Mileš Schmidt, kaplan, iz Laufena. — Dr. Nicol. Gellertich, bilježnik, s soprogo, iz Reke. — L. Fischer, zasebnik, z družino, iz Reke. — J. Berkessel, duhovnik, iz Mokric. — Franc Žagar, zasebnik, iz Markovaca. — B. Globočnigg, trgovec, iz Kranja. — Karl Willeher in Franc Hanuš, trgovca, iz Prestraneka. — T. pl. Fichtenau, zasebnik, iz Dolenjskega.

Pri **Tavčarji**: Julij Loéry, podvzetnik, iz Bunglea. — Klementina Schwarz, iz Kaniže.

Pri **Bavarskem dvoru**: Janez Chesani, trgovec, s soprogo, iz Trenta.

Pri **Južnem kolodvoru**: J. Reites, potovalec, iz Gorice. — Teodor Lappani, uradnik, iz Rudolfovega. — M. Žagar, zasebnica, iz Kamnika.

Pri **Avstrijskem caru**: Jožef Maier, redar, iz Bruka. — Hinko Sevar, zasebnik, iz Laz.

Pri **Virantu**: Jurij Dernovšek, župnik, iz Želimlja. — J. Pakič, župnik, iz Soderšice. — Mat. Tomič, krčmar, iz Laz.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	737-88	+18-4	brezvetra	oblačno		
6. 2. u. pop.	736-40	+27-4	sl. jzap.	jasno		0-00
9. u. zveč.	736-70	+20-8	sl. jvzh.	jasno		

Zjutraj oblačno, pozneje jasno; soparno. Srednja temperatura 22-2° C., za 3-4 nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

7. julija

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 20 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85 „ 90 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	118 „ „
Papirna renta, davka prosta	102 „ „
Akcije avstr.-ogorske banke	871 „ „
Kreditne akcije	275 „ 30 „
London	126 „ 55 „
Srebro	— „ „
Francoski napoleond.	10 „ 02 „
Ces. cekini	5 „ 94 „
Nemške marke	62 „ 07 1/2 „

St. 11504.

Razglas.

Iz zdravstvenih ozirrov zdi se magistratu potrebno v dogovoru s tukajšnjim zdravstvenim svetom sledeče določiti:

1. Vse grebenične in druge gnojne jame je najpozneje v teku

14 dni t. j. do 18. t. m.

izprazniti, sicer jih bode magistrat na stroške gospodarjev izprazniti dal.

2. Pri izpraznjevanji jam in pri odpeljavanji gnoja držati se je strogo določb, ki so bile razglašene s tukajšnjim razglasom z dne 28. julija 1879, št. 8625, dostavlja se le še, da je pred 10. uro zvečer prepovedano ne le gnoj izpeljavati, ampak tudi z nakladanjem gnoja pričenjati.

Mestni magistrat Ljubljanski

dne 3. julija 1886.

Župan: Grasselli.

Naznanilo.

Drugi snopič nove izdaje

R. Andree's

Allgemeiner Hand-Atlas

je ravnokar došel.

Skupno delo izšlo bo v dvanajstih mesečnih snopičih po 1 gld. 24 kr. in naročila nanj sprejema

„Katoliška Bukvarna“
v Ljubljani.

NB. Pregledi in zemljovidni uzori so vedno in brezplačno na razpolaganje. (1)

V „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani je dobiti:

DUHOVNO

PASTIRSTVO.

Slovenskim bogoslovcem in mašnikom

spisal (18)

Anton Zupančič,
profesor pastirstva.

I. del (oseba pastirjeva, homiletika, katehetika) stane 1 gl. 20 kr., po pošti 1 gl. 30 kr.

II. del (splošnja liturgika, ljudske pobožnosti, brevijar, sv. maša) velja 95 kr., po pošti 1 gl. 5 kr.

III. del (sv. zakramenti) velja 1 gl. 5 kr., po pošti 1 gl. 15 kr.

IV. del (zakramentali, duhovno vladanje, pisarniška opravila) stane 60 kr., po pošti 65 kr.

Cena celi knjigi 3 gld. 80 kr.

Za pismonoša

pri kaki deželni pošti ali sicer za potnika ponuja se še krepak mož pri 50. letih, ki je imel tudi do sedaj tak posel ter se lahko skaže z dobrimi spričali. Več povredništvo „Slovenca“.

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigo-tržnicah knjiga:

Šaljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik, učitelj.

Iz pbl v 8°. Mehko vezana 60 kr., franko po pošti 65 kr.

Gospod pisatelj, oziroma zbiratelj, mnogo dozdaj le nenatis-nenih kratkočasnic gotovo ni imel malo truda pri zbiranju teh kratkočasnic in smelnic, predno je vse nabral, jih opilil in potem primerno razvrstil za vsak stan posebe. Gotovo mu bode vsakdo hvalečen za njegovo delo, saj bode čitatelj podane smelnice preživel marsikatero uro veselo, zginila mu bode za trenotek skrb za vsak-danji pitli kruh, razvedrilo se mu bode lice in telo njegovo pro-linjeno bode nove moči. Kar je sol jedilom, to je humor (jala) življenju. „Humor izgubljen, življenje izgubljeno“, pravi K. Bühler

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.